

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (7)

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-7564-09

NVR ID
NR2014738

BILDANDE AV NATURRESERVATET SÅKEVAREBERGEN I ARVIDSJAURS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Såkevarebergen. Lantmäteriets slutliga inmätning av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet möjliggöra naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Såkevarebergen
Kommun: Arvidsjaur
Lägesbeskrivning: 12 km norr om Arvidsjaur samhälle
Area: ca 363 ha
Fastigheter och ägare: Björkberget 1:1 (del av), Sveaskog
Sameby: Östra Kikkejaure

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

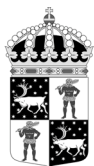
1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgtoarn.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

3 (7)

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-7564-09

NVR ID
NR2014738

2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Före underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÅLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area: ca 363 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 354 ha, varav produktiv skog ca 290 ha
Myr ca 8 ha

Naturreservatet Såkevarebergen ligger ca 12 km norr om Arvidsjaur och ca 2 km väster om E45 och utgörs av bergstopparna Västra Såkevare, Östra Såkevare samt det mellanliggande Tellekflygget. Högsta punkten utgörs av Tellekflygget som når ca 640 meter över havet.

Berggrunden består i huvudsak av olika typer av vulkaniter som gör marken ganska mager och näringsfattig. Bergstopparna är endast täckta av tunna och osammanhängande moräntäcken och berggrunden kan ses i en del hälltytor. Moränen är mäktigare nedåt sluttningarna. Några mindre torvtytor i ganska höga lägen visar en viss grundvattenutströmning. Markvegetationen utgörs av frisk blåbärsristyp med inslag av lågörtstyp i de blötare partierna. Hela området ligger ovan Högsta kustlinjen och har aldrig utsatts för havets vågerosion.

Såkevarebergen är ett väl sammanhållet naturskogsområde som i huvudsak utgörs av granskog med inslag av tall. Terrängen är bitvis mycket brant och hällbranter förekommer utspritt. De brantare partierna är delvis högproduktiva och här är granskogen är mycket grov och högvuxen. Upp mot bergstopparna blir skogen glesare, ger ett kargt intryck och övergår till lågproduktiv och impedimentartad barrblandskog tydligt präglad av höjdläget.

Granskogen på bergssluttningarna är flerskiktad, delvis luckig och har vuxit upp efter en skogsbrand som ägde rum för ca 200 år sedan. Inga brandljud har dock påträffats och endast kolad ved på högstubbar i reservatets västra delar vittnar om tidigare bränder. På vissa håll förekommer brandrefugiala partier, d.v.s. partier som inte har brunnit. Tillgången på både liggande och stående död ved i olika dimensioner och nedbrytningsgrad är riklig i hela reservatet. Den döda veden utgörs i första hand av barrträd, men även av en del lövträd.

Den grandominerande barrskogen på Västra Såkevares syd- och västsluttning har tydliga inslag av grov björk och sälg. Den kraftiga nordsluttningen täcks av högvuxen granskog med ett fortsatt inslag av grova lövträd. Här förekommer några riktigt gamla granar med åldrar kring 300 år. Karaktären av högvuxen och lövrik granskog fortsätter vidare österut och utgör även Tellekflyggets nordsida.

På sydsidan av Tellekflygget förekommer också upp emot 300 år gamla granar. Granskogen fortsätter att vara lövrik med både björk, sälg och någon enstaka rönn. Här finns även vissa inslag av tall. Vidare ned mot den södra avgränsningen fortsätter samma struktur men marken blir bitvis mycket blöt med insprängda myrmarker.

Östra Såkevares nordostsluttning präglas av granskog med ett rikligt inslag av lövträd och många granöverståndare. Syd- och västsluttningen har karaktären av barrblandskog och hyser flera tallöverståndare med åldrar kring 300 år. Längre söderut i detta område finns en del surdråg.

De gamla, grova glasbjörkar och sälgar som finns på många håll i området är ofta rikligt beklädda av epifytiska lavar. På vissa sälgar växer den väldoftande och rödlistade dofttickan. Flera andra hotade arter förekommer också, t. ex. ostticka, knottrig blåslav och gränsticka. Såkevarebergen har övergripande låg påverkansgrad där endast sparsamt med spår efter äldre plockhuggning återfinns i de yttre delarna av naturreservatet.

Länsstyrelsens bedömning

Den urskogsartade granskogen i sen succession kombinerat med den rikliga förekomsten av gamla och grova lövträd gör att Såkevarebergen ur naturvårdssynpunkt utgör ett mycket värdefullt område. Karaktären av gammal naturskog med hög grad av ursprunglighet, förekomsten av flera rödlistade arter och den låga påverkansgraden gör att Såkevarebergen sammantaget hyser mycket höga naturvärden. Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Såkevarebergen uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Såkevarebergen är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Arvidsjaurs kommun som motsätter sig förslaget. I yttrandet anges bland annat att de föreslagna reservatsbildningarna kan komma i konflikt med framtida vindkraftsetableringar samt mineralprospekteringar i kommunen. Man anser också att kommunen är kraftigt överrepresenterad i planerna för framtida reservatsbildningar och önskar att framtida naturreservat bör fördelas jämnare över landets kommuner.

Länsstyrelsen vill tydliggöra att området har så höga naturvärden att det måste skyddas från exploatering. Myndighetens arbete med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet *Levande skogar*. Urvalet av skogar som ska ges skydd som naturreservat styrs av de nationella och regionala strategierna för skogsskydd. Grunden är en värdebaserad ansats där områdenas naturvärden är styrande för urvalet, allt för att de avsättningar som görs för att uppnå miljömålet ska utgöras av skogar med så höga naturvärden som möjligt. Andelen skyddad skog kommer därför att variera mellan kommunerna.

Förslaget till beslut har också remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergsstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen och Försvarsmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. Bergsstaten har avstått från att svara. SGU har inga synpunkter på reservatsbildningen. I sitt yttrande har SGU givit värdefull information om berggrunden och jordartsgeologin i området.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas för naturvårdande skötsel av naturreservatet, framförallt gynnande av lövsuccessioner. Länsstyrelsen anser att skötselåtgärder som

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

7 (7)

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-7564-09

NVR ID
NR2014738

innebär uttag av biomassa eller innebär en minskning av områdets opåverkade karaktär bör undvikas. Denna uppfattning delas även av Naturvårdsverket. Länsstyrelsen bedömer att beslutet redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

Naturskyddsföreningen i Norrbotten har i en skrivelse till Länsstyrelsen tillstyrkt reservatsbildningen.

Östra Kikkejaure sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Inget svar har inkommit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

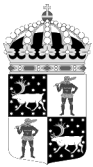
I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Lars Dahlberg. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin, länsassessor Fredrik Hannu och antikvarie Gunhild Rydström deltagit.

Per-Ola Eriksson

Lars Dahlberg

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-7564-09

NR2014738

Bilaga 1

Naturreseptatet Såkevarebergen

Area 363 ha

Skala 1:20 000

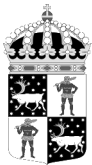
© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreseptatet

0 250 500 750 1 000 1 250 1 500 Meter

Naturreservatet Såkevarebergen

Arvidsjaurs kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Naturreservatet Såkevarebergen Befintliga naturreservat

0 1 2 3 4 5 6 7 Kilometer

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

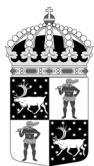
För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SÅKEVAREBERGEN I ARVIDSJAURS KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-7564-09.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Brand

På grund av områdets storlek och brandpräglade historik bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter Lantmäteriets inmätning.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavla med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A.

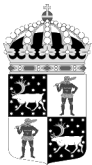
Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter Lantmäteriets inmätning
Informationstavla vid reservatet	Snarast efter Lantmäteriets inmätning och att reservatet har beslutats
Revidering av skötselplan	Senast 2019/2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilagor:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-7564-09

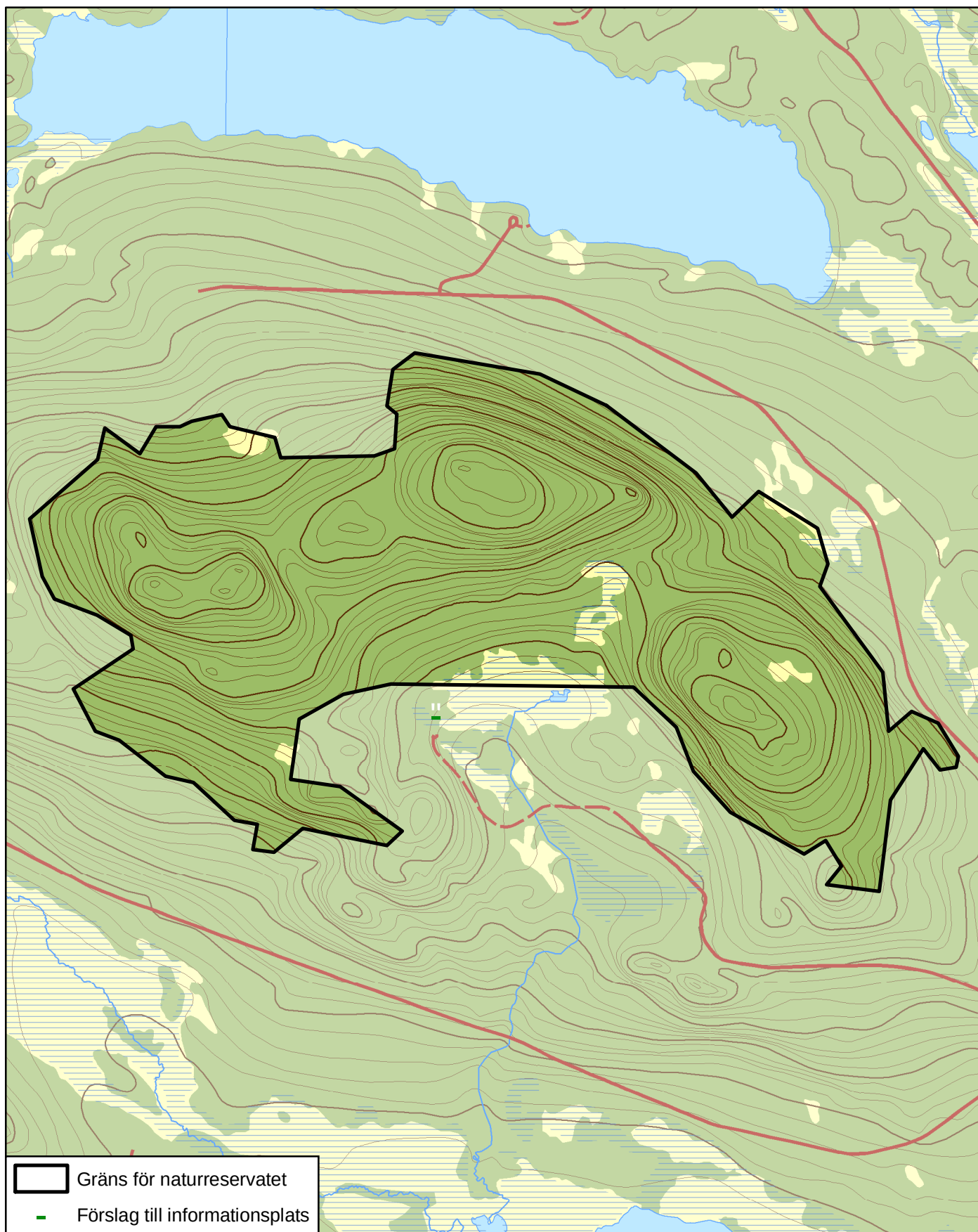
NR2014738

Bilaga A

Naturreservatet Såkevarebergen

Angränsning och information

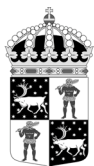
Skala 1:20 000

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 500 1 000 1 500 2 000 Meter

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga B

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-7564-09

NVR ID
NR2014738

Artlista naturreservatet Såkevarebergen

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Blodticka	<i>Gleoporus taxicola</i>	
2.	Doffticka	<i>Haploporus odoratus</i>	VU
3.	Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
4.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
5.	Lappticka	<i>Amylocystis lapponica</i>	NT
6.	Luddfingersvamp	<i>Clavaria purpurea</i>	NT
7.	Osticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
8.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
9.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT
10.	Ullticka	<i>Phellinus ferrogineofuscus</i>	

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2005. VU=Sårbar, NT=Missgynnad.

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
11.	Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	
12.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
13.	Liten sotlav	<i>Cyphelium karelicum</i>	VU
14.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
15.	Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT
16.	Sotlav	<i>Cyphelium inquinans</i>	
17.	Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2005. VU=Sårbar, NT=Missgynnad.

Övrigt

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
18.	Spillkråka	<i>Drycopus martius</i>	
19.	Torta	<i>Cicerbita alpina</i>	
20.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	VU

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2005. VU=Sårbar

Källa:

- Länsstyrelsens översiktliga inventering 2003
- Artdatabanken.